

ASZÓDÉS VIDÉKE

Társadalmi közgazdasági és irodalmi heti lap.

Előfizetési árak:

Égész évre . 12 kor. | Negyed évre . 3 kor.
Fél évre . . . 6 . | Egyes száma ára 30 fl.
Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Grosz K. papírkereskedés: Aszódon, Fő ut 139. sz.

Hirdetések

egység szerint jutányos aron közöltetnek Nyfttőrszer
50 fillér előfizetőinknek nagy arányú kedvezmény

Levél a magyar nőkhöz.

Szeretném, ha minden szónak, amit leírok, bővös ereje lenne. Szeretném, ha elhatolna széles Magyarországon minden nemesen érző asszonyának lelkéig s meséket mondana sok-sok kincséről, mesés gazdagságáról, a mely a mieink, csak meg kell látnunk és kinyitnunk érte kezünket.

Népiparunkról akarok írni. A téma nem új, sőt napjainkban, mikor országsszerte megindult az akció a hazai ipar pártolása ügyében, talán unalmas is. Ezt a szót leírtam, de rögtön vissza is vonom. Nem hiszem, hogy a magyar előtt unalmas lenne az, ami a magyar nepeleket, népművészeteket egyik legérdekesebb megnyilatkozása: a népipar, illetőleg ennek különösen azok az ága, a melyek a természetükkel fogva is első sorban érdekesek előttünk: a varrottasok szöttek, faragszati és agyazipari termékek. Alig van hazánkban vidéke, ahol a nép valamiféle hazai iparral ne foglalkozna. Földmívelés és áhártenyesztő vidékeken ez tisztán a ház szükségleteinek előállítására szorítkozik, de olyan helyeken, hol a föld nagyon soványon táplálja fiat, arra van hivatva, hogy az ezt üzőknek és jövedelmük forrása legyen. Szóval: vannak vidékek, hol a népnek ebből kellene megélni, sőt meg is élhetne, jólétre tehetne szert, ha arra hivatott tényezői ipari foglalkozását fokével, munka-erőjével beszerésével a termékek értékesítésével támogatná. Itre a támogatásra nagyon rászorultak. Igaz, hogy a népipar egyesek buzgó pártolásával újabb lendületet vett, de vajmi keveset használhat egyesek buzgólkodása ott, a hol egy egész ország egész lakosságának kereseti forrása van szó. A népet különösen érdeklő kalotaszegi varrottasokról beszéltek első sorban ismeretes, hogy Gyarmathy Zsigáné véghetetlen buzgalma odandó pártolása milyen virágzást hozott a remek varrottas ipart. A kalotaszegi nép újabb megtétel a ósanyai himnuszot variálja buzgalommal éjt, napot egybeveve; előkerülték a ládából a szebbnél szebb minták,

hogy új alakban a főrangú szalonok ékességei legyenek. Tény az is, hogy alig van város Magyarországon, a hol a kalotaszegi varrottást ne látnánk: a külföld is kapva kap a kiválóbb darabokon. És mégis azt mondom, hogy a kalotaszegi varrottas nevére el virágzásának delelőjét, s hogy elérje, pártolásra, anyagi és erkölcsi támogatásra van szükség.

Tulajdonképen nem is méltányoljuk mi eléggé ezt az iparágat. Mag vagyok a győzdeve, hogy Angliában, — a hova tudvaleg nagyon sok varrottas vándorol ki tőlünk — sokkal nagyobb becsben tartják, mint mi. Vagy nincs meg eléggé kifejtve művelésünk, vagy — s ez a valószínűbb — még mindig csak azon a nívón állunk, hogy bármilyen silány külföldi portekák becsesebb, mint a sokkal különb hazai. Pedig nem képezzek szebbet, női lelket, finomabb ízű kedélyt, jobban gyönyörködőt, mint valami szép kalotaszegi varrottas. Volt alkalom igazán remek mintájukat látni: fodorvászonra fejtővel himzetekről finom lenvászon-selyemmel varrották és azt mondom: vétekkék az a magyar nő, a ki öt-hat díszítő, egy-két darabot be nem szerez. — Hiszen bamulatos ólesón adják. A ember szinte gondolkodik: vajjon az anya ott, vagy a munkát fizette meg rajta. Már két koronáért szép fél méter hosszú és pár centiméterrel keskenyebb terítőköt árulnak. A ki valaha himzet effélet, tudja hogy alig van megítelve. És ilyen arányban tovább. Már 120 koronáért nagyon szép kollektívát állíthatunk össze: ágy-, asztalterítő, függöny (l. ablakra), penzlágyvédó. — V jjon nem gyönyörű szépe egy ilyen berendezés?

Most, a mikor a lakás berendezés dívatja a lelket, kedélyt és ízlést megbízható egyöntetűségből következő, val mi igazán művészesen szerepe törekszik, milyen nagy szerep jutna a varrottasoknak. Az előszólatól kezdve egészen a szalonig minden szobában helyet foglalhat. — Gondoljunk egy poétikus leányzókat: az ágyterítő, a függönyök, a toleltastalka terítője, a varrótastalka bőrfűzők fejtővel valami fin-

om varrálásos minta után finom vászonra himzett varrottas. Vagy nem lenne szép egy falusi ebédő kalotaszegi faragott burorokkal, piros fejtővel himzett kollektívával? Hát azok a remek selyemmel himzetek vajjon nem válnának díszere a legelegánsabb salonnak is?!

Már hallom az ellenvetéseket: a varrottasok nagyon drágák s kevés asszony engedheti meg magának azt a luxust, hogy egy-egy kollektívát magának beszeressen. Igen, drága, mert az értéke-ités módja még annyira kezdetleges, hogy mindenkinek előnyös, csak a termelőre és a fogyasztóra nem.

Kétféle módja van t. i. az eladásnak. Mag a nép járja be munkáival az országot, — mondhatom nagyon kelletlenül teszi, — vagy — s ez a leggyakoribb eset — lelketlen kereskedők megszámoltatva, hogy mikor van a ládájában szálkón a pénz, összevásárolják az elkészült munkákat poton aron, s tovább adják két, három annyért. Azt tapasztaltam, hogy a haziiparnak ez a nyereségvágy a megülő betűje. Ezért üdvözölheti termelő és fogyasztó öszinte örömmel az Erdélyi Kárpát Egyesületnek azt az id-ális és praktikus tervét, hogy közösi közvetítőnek áll, s ternezszeget önzetlenül munkálkodik, hogy a népipar minden ágát virágszára juttassa.

Érdekes ennek a tervnek a története. A nevezett egyesület Károlyvárt, Matyas király szülőhelyén hazában néprajzi muzeumot szervez; öszke gyűjti mindazt, a mit a nepelek és népművészet eddig teremett. Ez öszke gyűjtő akcióinak eredményeiképen mesés kincs és gazdagság került napfényre. E cikkek megjelentetése keretében főképen a női kézimunkákról akarok megemlékezni: régi szaz meg szaz esztendőnk himzések kerültek a gyűjtők fürkésző buzgalmaifolytat a muzeumba. Le se írhatom mennyi érdekes minta van itt öszkehalmozva: varrottások, iras után varrottak, (az előrajzoltakat hivjak így) kereszt és frottóitással himzetek piratlanul gazdag változatoságban.

De nem ezekről akarok tulajdonképen

„Hogy is lesz majd.”

(Monológ.)

— Eredeti tereze, —

Írta: Székely A.

— 50 monológ! Tudják Önök mi ez? Kerek szám 50 monológot adtam eddig elő a külömböző jörekonyozó előadásokon, s alig talának egyet is ezen műfaj csillaggal jelzett példányaitól, melyre rambondhatunk: no ezt még nem hal-tuk a mi Erzsikekntől.

Az előadások előtt rendezem így nyitott hozzám a rendező ur: Tudja-e Erzsike mi újság? Mükedvelői előadást rendezünk!

— Igen? Az okos lesz, és kik fognak közreműködni?

— Reszletes programmal még nem szolgálhatok, eddig csak az biztos, hogy magicska monológaim fog.

— No no! Talán téved az ur. Nekem most nincs kedvem fellépni, különben is meguntam már a monológot, és félek, hogy a közönség is így van vele.

— Biztosíthatom hogy téved Erzsike, és nézze csak, a mükedvelői színpadra már 200 koronával tartozunk, ezt okvetlen ki kell fizetnünk, különben elhizetjük a hitelezők. Még csak az egyszer tegye meg s kedvemért.

Máskor szegény gyermekeket kellett a hidedtől, fagytól megmenteni monológaimmal, majd pedig avval állott elő, hogy nincs a kaszónak pénze lapokra előfizetni és . . . és a vége mindig az lett, a mint önk is tudja, hogy én ismet és ismét monologizáltam.

Egyikben nem akartam férjhez menni, de a végén mégis csak férjhez mentem, a másikkban szeretőm volna szíven langolóból vagyával repülő hymen rózsás karjai közé . . . és mint látha tük, nem kellett semkinek. Pedig akkor oly szívesen mentem volna! Igen oly szívesen mint akár most is!

Önök előtt ez persze megfoghatlan, mert

ki fog monologizálni, ha Erzsike férjhez megy, ki lesz a mükedvelői társaság újaja és ki fog jötekony ezdra ezimbalmozni? O! engem mind-ezek nem aggasztanak! Férjhez menteltem után ugyanis a dialógot fogom kivitalni! Hisz, ha jól gondolom, mindig is jobban kedveltem a dialógot a monológnál. Nezzük csak hogy is lesz az.

Ő szerelemről ittasulton fogja boldogító vallomását fülembé sugni, én pedig szerelemről és boldogságot kifejező tekintetimmel fogok beszélni hozzá, s ő meg fogja érteni szerelem néma, de egó valóását. O! mi boldogok is leszünk. Én, meg ő, két turbékóli vadgámb.

De ha egyszer csak rém un, a klubba tölti idejét, pénzét elkartyasztja, s engemet aranyos kis feleségét elhanyagol! Ó! Ékeket nem meri majd tenni, belátok lelkébe, s az első kifogás egyszerűsind utolsó szava is lesz, s akkor következik majd csak monológok özőne, nem szabad szohoz jutnia mert nincs az a malonkerék, mely szaperábban jarna nyelveeskémmel, ha ugy igazából nekí éreztem Talán nem hiszik? Nos tegye próbára valaki, ha meri!

No, ne ijedjenek el azért, hisz nem egészen így lesz az, mert én a házassághoz is az maradok, a ki a mükedvelők közt voltam: a naiva, a „Lili,” az ócsa, bájos Lili, ki után bomlik mind a férfi szereplő, de ő hűséges az ő „Elk”-jéhez. De Elk-től eltávoam ám, hogy a szerelmes szerepét játsza tovább, a házasság életben is, s benne lássa egész világot, s az egész világban senki mast csak engem. S ő ugy is tesz mind jól szeretőni fog a leglangolób szerelme hevével, s érzelmét mindig új alakban tárja fel előttem, a világ legboldogabb asszonykaja előtt.

S ha mégis egy nap véletlenül nyomára jövök, hogy a szobalányom állát esmí meg! . . . Ó! Jaj neked Elek, megöllek! Nem, ott hagy-lak, elvölök a hűtlentől el örökre.

De mit is fecsegek itt, ily esakélységért csak nem önök embert! Elvégre is a szobalány

szép, emi való ezukros kis baba, s ha jól meg-gondolom én vagyok a hibás, hisz ugyarazon bérrel kaphattam volna esunya szobalányt is. . . . Minthogy, a dolog megtörtént Eleknek lakolni kell. Meg nem ölöm, hanem elvölök, Uraságod akkor öpökre enyoleglet a szobaciusokkal, mint törődöm vele, tudja meg, hogy soha sem ismerem! Én pedig elvált asszony leszek, újból lesznek udvarlóim, s az elhagyottat egy tekintetre sem mltatom. A vége természetesen az lenne, hogy Elek melőbb megösnölne, én pedig szép nűdöglenek, mert az elvált asszonyok ugyan sok az udvarlójá, de elvevője nem igen akad. Nem, azért sem valok el, no még csak az kellene, en magának örök hűséget fogadnem, s ezt holmi allessipegetésért csak nem fogom megszegni!

Nem, ezt nem teszem, hanem duzzogni fogok uram, s adom az engesztelhetlent. Elfördulok öntől, csak tessék, illet a szobaciusussal asztalhoz, — színhaza is elviheti, és önök meg szüntem létezni. S midőn szíve teli lesz megbánással, akkor karjai közé futok, s megmondom, hogy magicska egy kis csacsni, bírkacska, vagy tudom is én hogy mi meg, mert a titulus k után tudják-e mi következik? Öszke vissza esökölom azt a rút büns fejt s ismét szent lesz a béke?

A ezimbalmost sem fogom elhanyagolni, Naponta éjjatszom kedvelt darabjaimat, s Elek énekek fog kísérni; vagy áhíthatat halgatja a szerelem dalainak melóbbis szíveszható hangját. S ha a végső akkordok elhangzanak, tapsra emeli kezét s én örömet utrazok az én hallás közönségemnek. . . . De ha menekülni fog művészetem elől, s panaszkodni, hogy telelármozom fejt egyhangu notáimmal! Oh neveltem! Itt ugyan keveset parancsol az ur! Önök nem tetszik az én játékom! Csak azért is megszakolok S Ön járhatja, a hogy én várom, ad a mérsék papucs hósa!

Nem hiszik hogy így lesz! Aki kételkedik beszéljen csak a mamával, oh én engedelek szívesen a 48-ból.

szelani Azt akarom elmondani, hogyan érlelődött meg az egyesület keletében a népipar felállítását tervező eszme. A gyűjők majd minden faluban akadtak régi varrottásokra. Szép szóra da legfőképpen arra a keesegőre kilt-stra, hogy a múzeum szövegekre megérkei noviket, felmentek a hada tetteje s többnyire ajándékok adtak a regisztereket. Arra a kérdésközd-sre, hogy miért nem vannak most is, azt felelték, hogy nem érdemes. Jobbára-el is felelték már oseik munkáját, pedig rá lennének utalva a házi iparra, hiszen alig tudnak megelni nemely vidéken. Vajjon azoknak a mult idők regés homályából előkerült mintáknak az al pjan nem lehetne újra fényre varázsolni e házi iparejket? Meg vagyok róla győződve, hogy igen. Leikes ki rtás és első sorban a hölgyek támogatása szükséges hozzá. S vajjon nem szivesen támogat-e minden magyar nő teljes áldozatkészséggel olyan eszmét, mely a míg egyrésztől egész vidékek megőrlését forraszt biztosítja, másrésztől otthonának magyar stíliu díszítéséről gondoskodik.

A kal-taszegi varrottásról szótlan, de mint már említet, nem csak a kalotaszegi asszonyok vannak. Gyönyörű, még tán a kalotaszeginél is szebbeket hűmeznek Magyaró vidéken. Láttam egy új felhuzott finom vászomból, melyek díszet gyönyörű lyukcaes mintájú széles betétek alkották. Paratlanul szép volt. Ugyancsak Magyaró vidékéről kerít-ki egy kis párnahuzat; rajuk lyukcaes minta. Val, mi élénk-zinliu párnacskára huzva, könnyű bútitódokkal eltvta, gyönyörű díszre lehetne bármely hálszobának. És ezt a párnacskát nem tudta eladni a készítője az egész városban és mikor mégis elvesztette potom 1 forintért, azzal a kijelentéssel tért Vász-za falujába, hogy soha többé elféleval a szemét nem rongja. És igaz is van. Igen de a szegény gyamolbalan asszony megélt egy-egy utazásuk a szó nélkül, s persze az utazán elsietőknök kis-obb gondjuk is nagyobb annál, hogysem a kezében tartott poroktól kérdézősködjének. Vajjon nem lesz-e a vévora, eladóra sokkal előnyösebb, ha az E. K. E. vállalkozik a közvetítésre? Hogy mennyire áldasos lesz ez a terv. mutatja az, hogy mióta a vásárra varrottásokkal bejáró asszonyok hallottak erről, egymásután jönek fel: "Halank, instálom, hogy az urak ezentel megveszik a munkánkat. De jó lesz! Nem kell ezután az embernek idegenbe" menni. Úgy látszik, ottól a házlastól irtoznak; bizony nem is esékélyesség bizonytalan nyereség fejében elhagyni betékre az otthon. Talán az apró gyermekeket is. Pedg messzire is elmennek: ismerik egy asszonyt, a ki Finnét is megjárta, de arról úgy beszél a faluja, "magyon világi szemely"-ből. De nem csak a város az egyetlen iparag, mellet az erdelyi nép üz. A zottsekek melett, mlyeknek nem annyira es teikait, mint praktikus érte-ük van, különösen a far gszat és edény ipari cikkekéről akarok pár szóval megemlekezni. A kalotaszegi férfiak nagy része farag; faragja a gyönyörűbbnél-gyönyörűbb hímestatorokat, melyek újabbban Kolozsvár vidékén az urak házaiban is elterjedtek. És meltan, Van valami szakfata, mi szép e butorokban, melyeknek sötétben rá polttározott alapján a fa természetes színebe kifárgott, illetleg bevesett minta szinte kidoborodik. "Hímest" butornak hívják és csakugyan olyan, mint a hímzés. Az E. K. E. későbbben levő néprajzi múzeumának egyik szobáján ilyen hímest butorokkal lesz berendezve: ágy, asztal, pohár, szek, polk, láda, székek, egy különös alakú mesos ajtóju fali szekrény és tálasok; ebből áll a butorsz, a hímest faragás legromlebb mintája, mindezekhez kalotaszegi fázgonyók ágy és asztaltörök; ugye e bár érdemes lesz a megtekintésre.

Mig ezeket bámultam, egy igazi magyar ur ebőlő jart eszembem: hímest asztal, körfüle székek, a falak melle egy egy korotpad, pohár-székek, az egyik sarokban az említetnem rásos ajtóju faliszekrény, egy másik sarokban egy hat-szögletű hímest asztalka aprószékkel, a kandalló mellett a hímest láda is helyet foglalhat, mint falkosar, a földön élénk mintájú székelyszőnyeg, a tálasokon vásárhelyi magyar stíliu tányérok és kulacsok, s az egész szobának meleg, otthonias színezetet adva, piros rózsas varottas függönyök és terítők. — Azt hiszem a valóság még szebb lenne e képnél és — hogy a dolog praktikus oldalát se teveszük szem elől 400—500 frntal többre nem kerülne. Ezért egy minden ízében magyar, minden kis részleteig érdekes és gyönyörű szobának van. De akinék egész berendezésre nem is telik, ne mulasztza el, hogy egy-egy ilyen hímest kis butort be ne szerezzen. Készítenek olyat is, a melyben a fat természet-s minőségben meghagyják, ezt azian az ember maga tetszése szerint kifestheti az olesó u, u, technikai festékekkel és belakozhatja. Olesó és narancs eredetű ajándék egy kis polcz, kis asztalka, szek, falu való fatányér, tálas stb. — A tányér darabja 3 korona, asztal ó szög-

letű esztergályozott labakkal (milyen csinos dohányszó asztalka lenne) 10 kor, szek 4 korona.

Láttam nagyon csinos zongorapadot hímzett butort kalotaszegi varrottással körpítotatva, nagyon elegáns volt; láttam azian egy kis fülke berendezést ugyancsak ilyen butorokkal és varrottas függönyökkel, elragadóan bájos volt. S azian — ami nagy előny — bármilyen, soha nem látott formát szivesen megkísértenek sot örvendek, ha valami újat tanulhatok.

A szobák díszítésének kiegészítőjéről, a marosvásárhelyi festett tányérokól, kancsokól, vázákól akar k meg egy-két szót mondani. A legszebb amit e nemben láttam, hat falra vagy pohárszek tetejére dísznek való tányér volt, mind különböző nagy stílizált virággal. Pl. az egyikken egy most annyira divatos írisz volt, a másikon tulipán, a harmadikon napraforgó, voltak köztük magyar stíliu tulipánosok, hagymások, stb.; dlya 60 fill.; falon bamulatosan szép huzású Ugyancsak ilyen vázak, talak mesésen olesó aron.

De, már szinte találgatás is hosszúra nyult ez a pár sor, a melyel a magyar hölgyek figyelmét a még olyan kevésre méltort szép iparunk egyes ezikkeire fel akartam hívni. De a téma magával ragadott, hiszen kimeríthetetlen. Lelkünk megélti minden, a mi szép, bármiben nyilatkozik és meg s ha ez a szép egyszerűségi a miénk, a mi népiünk művészeti tehetőségének munkája, még közelebb áll szívünkhoz. — Meg nagy, hatalmas nemzetek is feltó gondoldt örönek, dadelgőt szeretettel apolnak, lelkesedve magasztalnak mindent ami specialisan az övék, a mihen nemzeti karakterük érvényesül. Annál inkább kell nekünk maroknyi Magyarországnak, nemzetiségek közé ékelve, idegenektől környékezve, teljes erőnkkel megfeszítve örizni, ápolni és dadelgetni mindazt, ami specializusan egyéni mivoltuk megnyilatkozása. — Higgyék el hölgyeim, e munka nagyreze a miénk, a magyar nőké, éppen azért, mert mindenre kiterjedő, finom női lelket, egész szívet igényel. — A mi vállainkra nehezedik tehát a feladat (oh, hiszen nem nehéz feladat) hogy a magyar házi-ipart legjobb thetségünk szerint támogassuk, mert azzal fejlesztjük, azzal keyeret adunk a népnek, azzal magyaros izl-sávé tesszük környezetünknek.

Szeretném, ha a felsorolt iparejkek egy-egy szép példányát önöknek bemutatathatnám; azt hiszem, lesz is rá alkalom. Meg vagyok róla győződve, hogy nem csak magyar lelkek, hanem, eszterikai Elessi is szépen fogja találni. — Az Erdelyi Kárpát Egyesület — addig a is, mig az iparpártolás nemestervének teljes programja elhete lép — a legnagyobb készséggel és hazafias örömmel vállalkozik a közvetítésre: megrendeléseket elfogad s gondoskodik arról hogy a kívánt munka a legelővidébb idő alatt, természetesen az eredeti árban, a megrendelő kezébe jusson.

Adja Isten, hogy a hazai népipar gyakorlati partolásának nemesterveje ne maradjon csak terv; s hogy tényleg megvalósulhasson, nagy részben a magyar nők támogatásától függ; tehát bizzunk benne!

Rudolfné Hrabovszky Irén.

A váczkerületi betegsegélyző pénztár és az aszódai iparosok.

A váczkerületi betegsegélyző egyesület, mely 7—8 év előtt alakult meg azzal a nagyhatátságú fraízissal, hogy Vác és kerületének iparosai, illetve szőlők és tanoncjai érdekeit fogja szolgálni, s a megalakulása épen ezek érdekében serkentette tagjait, kik akkor épen ezen eszme létesítőitől zászlót bontottak és megalakulás óta is kezelik eme egyesületet és érdekeit. — Megengedjük a magunk részéről is, hogy ebben őket a jó-akarát vezér-ölte, ha a siker nem is koronazta munkájukat, mert azt tudjuk, hogy nálunk eme egyesület működése semmi nemül igazi érdekeit az iparosoknak az áldozatokkal szemben ki-nem elégitette. — Ez tehát az igen silány eredmény! De beszélhük itt a tények! Évente befizetnek iparosaink 2000—2400 koronát, kapnak ezzel szemben segélyt évente belőrtve az orvos és gyógyszerészár díjait 800—1000 koronát, tehát summa summárum visszszakapják befizetett pénzüik 40—50 százalékát. Ez az összeg az, a mely a tulajdonképeni célra fordítatik. Hova lesz most mar a többi 60 százaléka a befizetésnek? Elváltrol Vácra a központba! Ez pedig tagadhatlan, hogy nem

érdeke Aszód iparosainak! Csak azon csodálkozunk, hogy iparosaink az eljárást meg mindég s még annyi idő óta békén tőrük és kiszolgáltattják ez által magukat idegen érdekeknek. Lehet, hogy humanus intézmény a betegsegélyző pénztár, lehet hogy emberbaráti célokra szolgál, s lehet, hogy vannak kik a váczi betegsegélyző egyesületben oly intézményt látnak, amely némes ezélt szolgál, azonban mi tagadjuk mind ezt! Mert egy intézet amely az aszódai érdekeltségnek befizetéséből csak 40 százalékot juttat vissza, és még — hisz köztudomású — orvosainak is megkötö a kezét a gyógyszerek rendelésénél, hogy az egyesület érdekei ellérére valahogy dragagyógyszert — ha szükséges is — ne rendeljenek mely a táppénzt jogosan igénylő egyéneknek azt a minimumra redukálja — annyira, hogy abból az itteni drága pincoza nem csak betegnek, de egyáltalán — embernek táplálkózi alig lehet, hát kell-e kommentar hogy bárki megalkothassa a fogalmat magának a betegsegélyző egyesület humanizmusáról.

És ha — e mellett figyelembe vesszük azt a zaklatást, amely e — humanus egyesület érdekében iparosainkat annak megalakulása óta éri kijelenteni, — lejelenteni segédet, tanonczot, azt se tudják, — mert nem lett tudtukra adva: hol és kinél — eljárni a betegnek orvoshoz, táppénze után stb. igazán nem csodáljuk, hogy iparosaink nem látnak valami kellemes intézményt eme feletük gyámkodó egyesületben.

Ez idsig ezen terhes és igazságtalan köteleesség elviselését lehetővé csak az egyesület elnökségének fáradoatlan ügybuzgósága tette. Most azonban mint haljuk ipartestületük elnöksége meggyőződten arról, hogy fáradozásai a kívánt eredményt nem hozzák meg, vissza fognak lépni az egyesület támogatásától. Ez különben való-zinűleg csak folyománya lesz annak, hogy iparosaink az egyesület ellen már határozott állást foglaltak.

Az első Petőfi bál Aszódon.

Minden tekintetben fényesen és váratkozón felöl sikerült az aszódai Pötöfi szobor javára, e hó 9-én Aszódon rendezett hangvereny és azzal egybekötött táncmulatság. Mutha csak a nagy költő szelleme lengte volna át Aszód és vidékének közönségét, összesereglett ezen esélyre rang, kor és vallás-felekezeti különbség nélkül Aszód és vidékének intelligentiája, polgársága, egy szívvel és egy lélekkel, hogy áldozzon filléreivel a költészet és a haza oltárára, hogy meghallgassa a hangversenyen résztvevő és kizárólag aszódai műkedvelőket és hogy együtt mulasson festsztelenül vilagos virradtig.

LEDÉLT itt minden válasz fal, a mely Aszód és vidékének társadalmat némi tekintetben egymástól szét tagolta és az aszódai vendég fogadó nagy terme és mellék-helyiségei ember emlékezet óta íly lelkes, ily nagy számú szép közönséget falai között nem láttak.

Lám mit képes művelni, mit képes véghez vinni Petőfi nagy szelleme s a csodatévő haza szeretet!

De lásuk közelebbről a hangverseny és táncmulatság lefolyását. Már a hangverseny kezdete 8 óra előtt zsufolásig megtelt a fogadó nagy terme, úgy hogy azt majdnem kizárólag a hölgyközönségnek kellett átengedni s a férfinem nagy része kiszorult a mellék-helyiségekbe, nem zugalódva, de örülve a nagy sikernek.

A hangverseny teljesen megfelelt a közönség várákozásának s következöleg folyt le:

1. Henriczy Béla nyitotta meg

a sorozatot költői szárnnyalású felolvasásával, melyben az aszódai Petőfi szobrot mint a galgavölgyi közönség hazafias lelkesedésével „megoldott problémát” állította szemlélő elé.

2. M a z a n e c z Janka k. a. Gal Ferencz IV, magyar rapzódiaját játszta el kiváló technikával és oly hatással, hogy a közönség színtől nem akart tapsaira e műorszámban egy pár magyar nótával kellett megtoldania.

3. B u c h l e r Nándor Gabányi „Desperát ur” című monológiát adta elő „gyelesen” állandó derűtségben tartva a közönséget.

4. Kúchen egy kedves duette-jének előadása révén L a t z k o v s z k y Lajosné urnő tartalmas, képzett alt hangjában és B e n t s i k Márta k. a. kellemes üde szoprán hangjában gyönyörködtünk. A kíséretet zongorán Mazanetz Janka játszotta díszkréten. Az összehatás teljes volt s a közönség nem nyugodott, míg meg nem toldták szerepüket egy pár gyönyörű magyar nótával, melyeket cigány zene kísérete mellett mély érzéssel, bravurral énekeltek.

5. F o r s c h n e r Sándor Arany János „A honvéd özevgye” cz. költeményét adta elő. E szavaltat sikerének jellemzésére csak azt említem meg, hogy a közönség körében, különösen a hölgyek közül főben hiába igyekeztek meghatottságuk himmondóit: könnyeiket visszafolytani. Lelkes kihívásra Varadi Antal „A tanító” cz. művét adta elő hasonló tökéletességgel.

6. Petőfi emlékek ezimén F o r s c h n e r Zsigmond játszott el hegedűn egy csomó szépen összevalogatott és hangulatos álmennel összekötött magyar népdall. szabatosan. A közönség utjazására még egy pár dallal emelte az általános jó hangulatot.

7. A műsort K o v á c s y Olga és K o v á c s y Aurél fejezte be Gabányi „Egy bateset” cz. dialogjával. Hi nem tudnók hogy a szerepök edes testvérek, azt kellett volna hinniük, hogy igazi jegyesek igaz kedves összekülbözése és kibékülése történik szemek előtt.

A hangverseny után a közönség az étterembe és a buffett kereste fel. Holvacsora közben G a j á r y Géza országgyűlési képviselő nagy hatással lelkes beszédben dicsérte a szobor mozgalmat, s poharát az elnökre, a hangverseny műkedvelőire s a rendező bizottságra ürítette.

Azán megkezdődött a tánc. Huzta-huzta a cigány szakadatlan. Abba hagyta; meg újrázták míg csak a Pista le nem eresztette a hedegijét: „Nem sol, kerém alásán!” A rzygo jo kedd ugy tartott reggelig. Tömmérdek szép lanyon, még több szép asszonyon, a pompásnál pompásabb toaletteken gyönyörködött a szem. Egyforma jo kedvel mulatott mindenki. Véletlen volt-e nem tudjuk, de tény hogy a rendezőségnek nem kellett tördni, hogy tánczoljanak a hölgyek; vitték azokat a nélkül is; szép volt valamennyi. A multság sikerének jellemzéséül említjük fel még azt is, hogy hetvennégy pár tánczolt az első négyest.

Még volt hat az első Petőfi bál. Több mint négyszáz koronával vitte közelebb a nemes törekvést céljához. Nagyon szép eredmény, gratulálunk hozzá. Jelen voltak.

Asszonyok:

Beke Gyuláné, Bencsik Józsefné, özv. Dezsényi Elekne, (Kanizsa) Dógi Antalné, Esztergályi Dezsőné (K. Terenne), Ferber Béláné (Versegh), Fekete Sándorné (Tur.), Fein Lászlóné, Fischer Jakabné, Fischer Jánosné (Tura), Fleiszig Mórné, Forschner Mórné, Forschner Zsigmondné (Budapest), Forster Arthurné (Pta Dorogh), Gajary Gézané (Vác), Gross Istvánné, Dr. Grünberger Adolfné, Hanover Adolfné, özv. Hajnik Endréné, Hannover Lipótné, Hermann Józsefné, Iványos Kálmanné (K.-Ujfalu), Kertész Jenőné (N. Kartal), Kossuth Sándorné (E.-Kürth), Kun Jenőné (N.

Guta) Klein Miksné (N.-Kartal), özv. Kovácsy Mihályné, Latzkovszky Lajosné, Losonczy Lajosné Lengyel Józsefné, özv. Mazanecz Vinczené, Mesnay Pálné (Domony) Pászka Istvánné (Tura) Pollacsek Henrikné (N.-Kartal) Ifj. Paraszky Jánosné, Reiner Józsefné (Jász Pámpszaru), Riga Jánosné, Sarkány Lászlóné, Stropf Lászlóné, Schrecker Mihályné, Schönsinger Flórisné, özv. Walfesch Károlyné, Weil Mórné, Dr. Zachár Kálmanné, Zsiffesak Józsefné stb.

Lányok:

Bencsik Martáé, Hlona, Brand Vilma, Déri Riza, Dobronay Irénke, Engländer Irénke, Fekete Jolanka és Sárka (Tura), Fein Aranka és Ilonka, Ferber Berta (Verseg), Fleiszig Irma és Olga, Folyam Sárka, Forschner Juliska és Sárka, Fischmann Berta (Tura), Genersich Karola, Gross Vilma, Holly Lulovika, Huth Olga (Bpest), Iványos Juliska és Erzsike (K.-Ujfalu) Kossuth Ilonka (E.-Kürth), Kovácsy Olga, Lövinger Frida (Tura), Mazanecz Janka, Mesnay Gizike (Domony), Pászka Margit (Tura), Schrecker Elza, Szegall Regina, Szabolcs Margit (Gödöllő) Weisz Juliska (Bag), Weisz Márta, Zachár Ilonka (Boldog) stb.

Hirek

A király Budapestén. Ugy volt, hogy a király már ebben a hónapban Budapestre érkezik hosszabb tartózkodásra. Ezt azonban az angol királynőért elrendelt udvari gyász miatt megváltoztatták és a király április második felére halasztotta idejével, amikor az udvar hazamosabb ideig marad Budapestén. A királyi család több tagja is oda érkezik. A király itt tartózkodása alatt több udvari ünnepség lesz, többek közt udvari bált is rendeznek. Ö félége ez alkalommal Gödöllőre is több ízben kilátogat vadászatra.

Küttetés. A király a személye körüli miniszter előterjesztése folytán Egyed Lajos gödöllői állomásfőnöknek az aranyéremkeresztet adományozta. Gratulálunk!

Kinevezések. A belligyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök U h r a n k o v i t s Ernő segédjegyző a hévízi anyakönyvi kerületbe anyakönyves helyettes-sé nevezte ki. Pest varmegye főispánja E l e f a n t y Kálmánt a gödöllői szolgabírószákhöz imokká nevezte ki. Gratulálunk a törekvő fiatal hivatalnoknak ezen előléptetéshez.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Demeter Gyula aszódai javító intézeti családító segédet ez állásban véglegesítette.

Fősorozás. A f. e. fősorozás Gödöllőn a nagyvendégli termében f. é. márczius hó 11, 12, 13, 14 és 15 ik napján mindenkor d. e. 8 órákor veszi kezdetét. Minden község I, II és III k. o. védőkötéssei tehát a következő sorrendben tartoznak a sorozó bizottság előtt megjelenni és pedig: I) f. e. márcz. hó 11-én: Domony, Dany, Czikota, Páezel Gödöllő 2) f. e. márcz. 12-én: Hévíz, Valkó, Zsámbok, Verseg, Kartal, Szada. 3)

f. é. márcz. hó 13-án: Hgyök, Kerepos, Kistarcsa, Vesztafalu, Csömör, Nagytarcsa, Jászszeg (Klud. 4) f. e. márcz. hó 14-én: Tura, Boldog, R. Csab, Bag, Aszód. 5) f. e. márcz. hó 15-én: Magyarod, R. Keresztur községek I, II és III k. o. vedőkötéses. Az idegen vedőkötéses kinek itteni megvizsgálása megindított, továbbá a felszólított apak, s egyéb r. konok, megvizsgálandó népfolkok a többi hadkötelesekkel a fentemlített napokban tartoznak az illető községekből megjelenni.

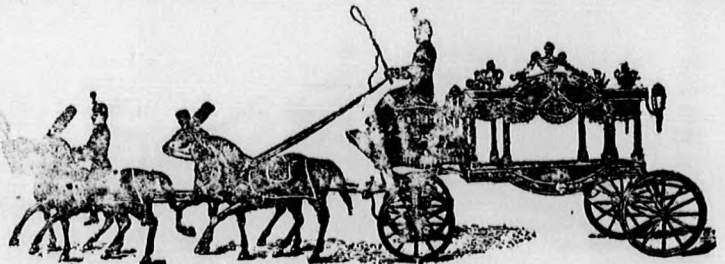
A pestvidéki esküttek. A pestvidéki törvényszéknel január 26-án sorsolták ki az eskütteket az 1901. év első ülészakára. — Rendes esküttek lettek: Villam Arnold nyugalmazotti honvédelvezetes (Szentendre), Hederváry Soma dr. orvos (Ujpest), Herezeg Lajos kalapos (Nagykátán), Payer Gyula kereskedő (Rák-keresztur), Aleman László hivatalnok (Erzsébetfalva), Heitfeld Alajos kereskedő (Vác), Dobozy Istvan nyomdai igazgató (Maglód), Hofmann Henrik fakeskedő Ráczkeve, Földváry Elemér dr. földbírtokos Péteri, Brunner Ede gazdálkodó Nagykáta, Kiss Pál gazdáltsit Kispeszt, Gyenes György asztalos Ráczkeve, Furinkovics Zsigmond háztulajdonos Ujpest, Rappensberger Andor főerdész Vác, Eder Kálmán ügyvéd Ráczkeve, Diamant Márton kereskedő Aszód, Kovács Zsigmond kereskedő Ráczkeve, Friedmann Ede hivatalnok Ujpest, Formanek Istvan kereskedő Kispeszt, Sipos Gyula ügyvéd Monostor, Willenthal József háztulajdonos Ujpest, Radics Gyula nyugalmazott postafelügyelő Rákospalota, Berényi Antal segéd jegyző Ujpest, Penyő Mayer kereskedő Gödöllő, Feiermann Sándor kereskedő Monor, Hosztiansky Antal szabó Kóka, Lengyel József kereskedő Aszód, Tragor Janos kereskedő Vác, Horváth Andris hivatalnok Ujpest, Pótesküldtek lettek: Hasenföld Zsigmond dr. orvos Vác, Lang Arpad keresmaros Rákospesztur, Rosenberg Mór kereskedő Vác, Pohl Karoly titkar Ujpest, Rácz Karoly ipartestületi jegyző Kispeszt, László Endre háztulajdonos Ujpest, Neuhiebb Endre mérnök Ujpest, Feldmann Gyula dr. orvos Ujpest, Csapó Géza ellenőr Ujpest, Göttmann Károly tisztartó Kispeszt,

Az esküdtbírószági ülészak február 25 ikén kezdődik s 14 napig tart.

Layffenturm görné — ki mint tudjuk — azonos Schratt Katalinnal, a világhírű operaközönségnél, f. hó 11-én ismét kihalgatason volt Rímában, mely alkalommal házasságának vegleges felbonasitát közzönte meg Ö Szentségének s az erre vonatkozó okmányokat mutatá be.

Tüzöltő bál. A gödöllői önkéntes tüzöltő testület működő tagjai folyó évi február hó 18-én az „Erzsébet királyné” szálloda termében nemzeti világposta és konfetti dobálással egybekötött táncos táncszertilyt rendeznek. Belépti díj személy jegy 1 korona, családjegy 2 korona 40 fill. Kezdeté este 8 órákor. A zenét Vidak Béla ismert és kedvelt zenekara szolgáltatja.

Felolós szerkesztő: Nyiry Lajos.

KURÁS PÁL temetkezési vállalata

ASZÓDON.

Elvállal mindennemű temetések rendezését leggyeyszerűbbtől a legelegánsabb kivitelben. Állandó raktárt tart mindenféle koporsókból. Ercz keményfa fényezett fenyőfa koporsók minden nagyságban.

Szoba behuzatok rayatal felállítás a személyzet dísz egyenruhában fályával

diszes gyászkoesi.

Temetések 100 koronától 1000 koronáig. — Megrendelések vidékre is olesó áron elfogadtatnak.

Gyászjelentések egy óra alatt szállítatnak.

6-52

Sajat készitési

diszes és egyszerű polgári bútorok

kaphatók a legolesőbb áronok Aszódon, Kurás Pál épület és műbutor aszódalossal.

Iróda. em.

Mahdi. Minden vallás a földi bajok elmul-
lasát, jobbra fordulás tétlenségét és minden vallás
Var egy megvalósít, aki újateremtse a világot s
a büös emberi lelket, aki megvalósítsa a szegé-
nyekét nyomatúságukból, s világot nyújtson a
dilettó konyhok töredéké alatt. Az iszlámnak
ez a reg volt megvalósító a mahdi. Ez a szó
annyit jelent mint „a jó útra vezető”. A benne
való hit lelkesítette nem egy forradalomra az
iszlám névű, kik akár dyasztikus, akár tarsa-
dalmi fellforgatásukat e szó büös leplebe szok-
tak takargatni, s a forradalmak vezérében rend-
szerint a mahdi lappangó rejtekező személyet
keresték. Ő az a férfi, akit Allah az idők be-
teltevel támaszt a próféta ivadékaiból, ki a
világot eltöltse a jóval és igazsággal úgy, amint
annakelőtte tele volt rosszal és igazságtalan-
sággal. Van ebben valami nyoma a zsidó val-
lás Messiasának, van egy lehellése a pírész
legendának is, mely az idők végére várja
Szásiausz királyt. Minden rossznak jóra fordí-
tótát. Az iszlám országainak szomorú állapot
következtében ez a hit annyira elterjedt a nép
közé, hogy az utazók nem is Allah, hanem
egyenesen a Mahdi nevének látják őket, s uti-
rajzaikat a Mahdi országáról, a mahdi följeröl
nevezik el.

Ez hát aztán hatalmas eszme, mely mind-
jobban terjed ma is, s felös, hogy lappangó
forradalmat készít elő az iszlám népei közt.
Az európai politika ma kénytelen ezzel az esz-
mével számolni vért, ez bizonyos.

Ez eszméről s ennek néperöl, a Mahdi né-
peröl az az iszlám világhírű tudós dr. Goldziher
Ignác, egyetemi tanár egy igen jeles esszét a
Nagy Kepes Vitagtörténet most folyó IV. kö-
tetében a 89-90. füzetben. Az egész nagy munka,
mely 12 kötetből fog állni, a legki ünöb szaki-
emberek által készült, s európai nívón áll. Szer-
kesztöje Marezali Henrik, a nagyhírű egyetemi
tanár és író. Az illusztrációk is kitünök, mind
megvalósításokra, mind reprodukciójukra nézve.
Egy kötet ár díszkötésben 16 kor, egy füzeté
60 fill. Kapható részletfizetésre is minden könyv-
kereskedésben és a kiadó-társulatnál: Révai
Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság,
Budapest, VIII., Üllői út 18. sz.

1899. V. 1007 7. számhoz.

Árverési hirdetmény

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó
ezennel közhírré teszi, hogy a gödöllői
kir. járásbíró-ágnak 1899 évi V. 1007
számu végzésével Dr. Engel Ignác ügyvéd
által képviselt Bauer Mór végrehajtató ré-
szére Schwindt János végrehajtást szven-
dett ellen 200 kor. 00 fill. követelés és
jár erejéig elrendelt kielégítési végrehaj-
tas folytán végrehajtást szvendettnél le-
foglalt 890 kor. beesült ingóságokra a gö-
döllői kir. járásbírószag fenti számu vég-
zésével az árverés elrendeltetvén, annak
az Elmann Viktor 112 frt felülfoglaltatök
követelése erejéig is, amennyiben azok
törvényes zálogjogot nyertek volna, végre-
hajtást szvendett lakasan Pusztaszent-
Mihályon leendő megtartására határidőül
1901. évi február hó 21. napján délután
3 óraja tüzetik ki, mikor a bíróság lefog-
lalt tehének, lovak, kocsis s egyéb ingó-
ságok a legtöbbet igézőnek készpénzfizetés
mellett, szükség esetén becsáron alul is el-
fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, a kik az elár-
verezendő ingóságok vételárából a végre-
hajtató követelését megelőző kielégítet-
hez tartanak jogot, miszerint elsőbbségi
bejelentéseiket az árverés megkezdéseig
alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni,
avagy szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetmény-
nek a bíróság tábláján kifüggesztését kö-
vető napöl számitatik.

Kelt Gödöllön, 1901. évi február hó
4. napján.

Trsztyánszky Kálmán, s. k.
kir. bírósági végrehajtó.

(P. H.)

Elkán Oszkár Brest V., Lipót körút 18

Építő anyagok:

mész, gipsz, portlandi és román ce-
ment, fali téglá, tető fedlemez, kát-
rány, sodrony szövetek és kerítések,
szűrös, sövény sodronyok,

kehilheimi-

keramit-

metlahi és

cement lapok.

Tűzálló chamotte téglák, cha-
motte agyag és chamotte liszt.

Mint különlegességek:

oppelni portland cement agyag és ce-
ment csövek és kémény feltétek,
mindenkor jutányos árban és legjobb
minőségben kaphatók.

Betonirozásokat, kövezéseket, va
lamint granit-terazzó munkákat jutá-
nyos ár mellett elvállalok. Költségvetés
26 --52 ingyen.

Elkán Oszkár

Budapesten, V., Lipót körút 8.

Megrendeléseket a gödöllői nyaralóm-
ban (Güzella utca 63.) is szívesen átvesszek,
hol a szakmába vágó felvilágosításokkal is
készülök szolgálatok.

En Csillag Anna

Egy t gely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt. 5 frt.

Özójákküldés napenkint az ésszeg előzetes beklüde-
seten vagy pes áruvétellet a világ minden irányába
a gyá bol, a hova a megrendelések intézdnök.

CSILLAG ANNA
RECS. I. SEILBERGASSE 5.

Az egyesült pokróczgyárak maradékruktárának
fél aron való eladására nyertem megbízást.

Azért ajánlok
téli lopokróczokat.
Ezen vastag, elpusztíthatat-
lan takarök kitünö minöség-
gűek, melyek gyapjasok

és puhák színes szegélyvel, ágýtakarökknak is
használatosok és a mellett rendkívül olcsók.
Szürke, gyapjú téli lopokróczok, A. minőség
170: 130 nagyság, 4 K., B. minőség 5 K., C.
minőség 200: 150 nagyság duble gyapjú úsasági
és fiakertakarök, 150: 200 nagyság, legfinomab
minőség, darabonkint 7-50 K. Pontos széküldés
utánvétellet. Meg nem feleltetőt a pénz kívánatra
visszaadatik. Cím: Abh. IX. M. Rundbakin,
Wien, IX., Berggasse 3.

PSERHOFER J.

vértisztító labdacsoi

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan
házigyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok kü ünösen az oly bajoknál ajánlják, a melyek nehéz emésztésnek s
dugulásnak következményei, mint pld zavar az epekeringésében, májfájdalmak, szélbántalmak,
kolika, aranyér stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység eseteiben s
ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkör stb. E vértisztító labdacsok nagy előnye,
hogy szeliden hatnak, fájdalomt nem okoznak így a leggyöngébb szervezetek bíró egyének, söt gyerme-
kek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr 1 tokeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr A pénz előzetes beklüde-
seten bérmentve: 1 tokeres 1 frt 25 kr 2 tokeres 2 frt 30 kr, 3 tokeres 3 frt 35 kr, 10 tokeres 9 frt 20.

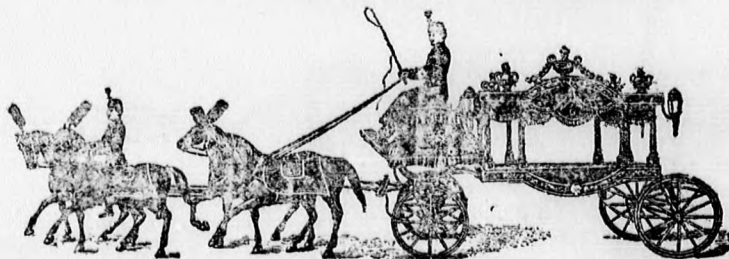
Használati utasítás mellékelve.

Egyedüli készítő és széküldési főraktár.

PSERHOFER J. gyógyszertára

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknél fogva e labdacsok a legkülönbözöb alakokban és nevek alatt utánoz-
tatnak, tehát mindenki csak Pserhofer-fele vértisztító labdacsokat kerjen, s csak azok
valódiak a melyek dobozaiknak fedelén piros színben „Pserhofer” kézírása látható.

PLISTILL EDE

temetkezőési vállalat a Gödöllön, Váci utca 460. szám
Mindennemű koporsók kaphatók érez, keményfa, fényezett fenyőfából ki-
sebb nagyobb mértékben.

Szemfódelek, virágok, szallagok, koszorúk, viaszgyergyák.

Szobabehuzatok, ravatal felállítás, a személyzett díszes egyenruhába, a gyászkoesi mellett fáklával
nyitott halottas kocsis vagy díszesebb üveg kocsis akár vidékre is minden felszereléssel elfogadtatik.
A gyászjelentések egy óra alatt elkészítetnek a legjutányosabb árak mellett,